

ਅਪੀਲ ਸਿਵਲ।

ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਗੋਸਾਈਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਜਮੇਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ।—ਬਦਲਾਕਾਰ-ਅਪੀਲੈਂਟਸ

ਬਨਾਮ

Mst.ਗੁਰਦੇਵੀ ਉਰਫ ਜੰਟੇ -ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾ

1950 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 335।

1957 Dec,6th

ਕਸਟਮ—ਔਰਤ ਵਾਰਸ—ਕੀ ਜੀਵਨ-ਸਥਾਨ ਲਈ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ—ਕੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ—ਅੰਬਾਲਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ—ਸਵਾਲ 42— ਕੀ ਇਕੱਲੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ— ਥੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ—ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼-ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਭਾਵੇਂ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੀਵਨ-ਕਾਲ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਅਮਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 42,

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1923 Mad. 439.

ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੱਕ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਫਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁੰਦਰ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੀਆਂ ਤੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਰਦਾਰ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਆਜ਼ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਸ.ਟੀ. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੇਵੀ (3), ਵਿਸ਼ਿਸਟ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 1950, ਜਵਾਲਾ ਦਾਸ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 9 ਫਰਵਰੀ, 1949, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਜੈਨ, ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਚੇਪੜਾ, ਜੇ.—ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ) ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ Mst. ਰੁਲੀਆ ਦੀ ਧੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ, ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਅਮਰੇ ਅਤੇ ਦਿਆਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੀ ਤੀਜੀ ਧੀ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ Mst. ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 Lah. 830.

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 Lah. 644.

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 Lah. 920..

ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।

ਧਿਰਾਂ ਪਿੰਡ ਮੋਹੜਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਜਾਟ ਹਨ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਡੱਲੂ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰੁਲੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਸੀ। ਡੱਲੂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ, ਬਾਕੀ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਨੇ ਡੱਲੂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਬਜ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਡੱਲੂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ-ਉਤਰਾਧਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਨੇ ਡੱਲੂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਧੀ ਵਜੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ: ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਰਦ-ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਭਾਵੇਂ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜੀਵਨ-ਕਾਲ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਰੁਲੀਆ ਦੀ ਧੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਡੱਲੂ ਦੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਧੀ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਬਾਲਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਸ਼, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 42 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ-4 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ: ਧੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਚਣ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿੰਨੇ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਹਿੰਦੂ ਜਾਟਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: - "ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਮਾਲਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।" ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਆਰ.ਬੀ. ਵ੍ਹਾਈਟਹੈੱਡ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 42 ਏ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਧੀ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

- "ਲਗਭਗ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਰਿਮੋਟ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ, ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਖਾਸ ਸਵਾਲ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੁਰਲੱਭ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਧੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਧੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਕੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਡੱਲੂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਸੀ।

ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੀਆਂ ਤੇਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜਪੂਤ ਸਨ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜੀ-ਆਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 42 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਪੁਰਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਧੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਦੋ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਆਜ਼ ਬੀਹੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਿ. ਕਿਰਪਾ ਦੇਵੀ (3), ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਅਪੀਲ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 Lah. 830

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਐਲ. 644.

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਐਲ. 920.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੂਜਾ ਗੁਪਤਾ